

ת"פ 34115/10/14 - מדינת ישראל נגד מוחמד חמודה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 34115-10-14 מדינת ישראל נ' חמודה(אחר/נוסף)

בפני כב' השופטת דנה כהן-לקח

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מוחמד חמודה

הנאשם

הכרעת-דין

בפתח הדברים אציין כי אני רואה לזכות את הנאשם מהעבירות של התפרעות וניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות המיוחסות לו בכתב-האישום המתוקן. אשר לעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק) המיוחסת אף היא לנאשם בכתב-האישום המתוקן - אני רואה לזכות את הנאשם מעבירה זו מחמת הספק, ולהרשיעו תחתיה בעבירה של תקיפת שוטר (שלא בנסיבות מחמירות) לפי סעיף 273 לחוק.

כתב-האישום

1. כתב-האישום המקורי שהוגש בהליך זה מלכתחילה, ייחס לנאשם ארבע עבירות. ביום 17.12.2014 תוקן כתב-האישום לבקשת המאשימה, באופן שהוראת-חיקוק מס' 4 נמחקה מכתב-האישום המקורי (להלן: כתב-האישום המתוקן).

לנאשם מיוחסות כעת שלוש עבירות: עבירה של התפרעות לפי סעיף 152 לחוק העונשין; עבירה של ניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274(2) ו-(3) לחוק; ועבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274(1) לחוק.

2. בהתאם לנטען בכתב-האישום המתוקן, ביום 15.10.2014 בסמוך לשעה 09:00, בעקבות מניעת כניסה של מתפללים להר הבית, התקיימה הפגנה בה השתתפו כ- 500 מפגינים בסמוך לשער האריות בירושלים. במהלך ההפגנה, בשעה 10:50 לערך, נשמעה הוראת פיזור למפגינים, כאשר מפקד הכוח הבהיר למפגינים במערכת הכריזה כי ההפגנה עמוד 1

בלתי חוקית והמשטרה החלה לפזר את המפגינים. כאשר הגיעו חלק מהמפגינים לכיוון צומת רוקפלר (להלן: המקום), הם החלו להתנגד לכוח המשטרה שסייע בפינוי המפגינים, וכן החלו ליידות לעברו אבנים (להלן: ההתפרעות).

לפי הנטען, במהלך ההתפרעות, הנאשם שהיה בין המתפרעים, יידה מספר אבנים לעבר השוטרים שהיו במקום. השוטר אנדריי רון זיהה את הנאשם מיידה אבנים, רץ לעברו, צעק לו "עצור" וניסה לעצור את הנאשם ביחד עם השוטר יצחק תורג'מן. הנאשם התנגד למעצר, ובמהלך התנגדותו נשך את השוטר יצחק תורג'מן ברגלו. בגין כל אלה, מיוחסות לנאשם שלוש עבירות כמפורט לעיל.

יריעת המחלוקת

3. בתשובה לכתב-האישום, הכחישה ההגנה את כל העבירות המיוחסות לנאשם.

לאחר שמיעת העדויות בתיק, נראה כי אין היום מחלוקת בין הצדדים כי הנאשם ובן-דודו הגיעו באוטובוס עם קבוצת נוסעים מצפון הארץ, לנקודה הסמוכה לצומת גת שמנים בירושלים כדי להתפלל במסגד אל-אקצה, אולם הכניסה להר הבית נאסרה ביום האירוע. הנוכחים פונו על-ידי המשטרה מאזור צומת גת שמנים בכביש העולה לכיוון צומת רוקפלר (צילום אוויר נ/ 1). בהמשך הדרך, התפתחה התפרעות שכללה יידוי אבנים, כאשר המשטרה הפעילה אמצעים לפיזור הפגנות שכללו רימוני הלם, כדורי ספוג, פרשים על סוסים ומכת"זית (מכלית התזה). במאמר מוסגר יוער כי בחקירת המשטרה, הכחיש הנאשם כי ראה יידוי אבנים סביבו (אשוב להתייחס לכך בהמשך הדברים). עם זאת, בעדותו לפני אישור הנאשם כי בשלב בו החל לעלות לכיוון צומת רוקפלר ביחד עם בן-דודו, הוא הבחין סביבו בידוי-אבנים על-ידי אחרים לעבר כוחות הביטחון. מכאן שגם נקודה זו איננה שנויה במחלוקת.

בסיכומיה בעל-פה לא חלקה המאשימה על כך שבן-הדוד של הנאשם (שהעיד במשפט מטעם ההגנה) התלווה לנאשם לביקור בירושלים, ואף לא חלקה על כך שבן-הדוד הוא עיוור (עמ' 57, ש' 10 לפרוטוקול). לטענת הנאשם, מאחר שבן-דודו איבד את מאור עיניו, הוא נזקק לליווי צמוד של הנאשם לאורך כל האירוע.

4. המחלוקת בין הצדדים מתמקדת בשתי שאלות עיקריות: השאלה האחת הנה האם הנאשם נטל חלק בהתפרעות וביידוי-האבנים בסמוך לצומת רוקפלר, כנטען על-ידי המאשימה. טענת הנאשם בהקשר זה היא כי הוא אינו קשור להתפרעות שהתפתחה במקום, וכי לא יידה אבנים לעבר השוטרים.

השאלה השנייה הנה האם לאחר שאחד השוטרים תפס את הנאשם, הודיע לו שהוא עצור, וניסה להשתלט עליו ולאזק אותו ביחד עם שוטר אחר שהצטרף אליו, נשך הנאשם את רגלו של השוטר האחר תוך התנגדות למעצר כנטען על-ידי המאשימה. בעדותו לפני, אישור הנאשם כי התנגד למעצרו ולא איפשר לשוטרים לאזק אותו (לדבריו, נבהל מהאמצעים לפיזור ההפגנה וכן מהשוטרים שקפצו עליו, וכן דאג לבן-דודו העיוור שנזקק ממנו). עם זאת, לטענת הנאשם, הוא לא נשך שוטר ברגלו בשום שלב של התנגדותו למעצר.

מסכת הראיות

5. **מטעם המאשימה** העידו ארבעה עדים (כולם שוטרים בעת האירוע): האחד, אנדריי רון (להלן: רון) שהיה שוטר קבע ביחידת יואב ביס"מ בעת הרלוונטית (מאז, השתחרר השוטר רון מהמשטרה וכיום הוא סטודנט). השוטר רון הגו עד תביעה מרכזי, בהיותו העד היחיד המעיד כי ראה את הנאשם מיידה אבנים בהתפרעות. השני, השוטר יצחק תורג'מן (להלן: תורג'מן), שבעת הרלוונטית היה מפקד חוליה ביחידת יואב ביס"מ. השוטר תורג'מן העיד כי לא ראה את הנאשם מיידה אבנים באירוע. לטענתו, הוא הבחין בנאשם לראשונה בשלב בו הנאשם כבר היה שרוע על הקרקע והשוטר רון ניסה לאזוק אותו, בעוד הנאשם התנגד לכך. השוטר תורג'מן העיד כי הצטרף לשוטר רון כדי לסייע לו לאזוק את הנאשם, וכי הנאשם נשך אותו ברגלו בזמן ההתנגדות למעצר. השלישי, סנ"צ עופר גנון, שבעת הרלוונטית היה קצין אג"מ של מרחב קדם (והיום משמש כמפקד המקומות הקדושים). סנ"צ גנון העיד כי לא הבחין בנאשם בשום שלב באירוע, והוא נתן עדות כללית על מהלך האירוע בכללותו. לבסוף, העיד מטעם המאשימה הקצין חאלד שנאן, שהיה קצין החקירות האחראי במרחב קדם, ונשאל על פעולות חקירה שונות בתיק.

יוער כי שתי ההודעות שנגבו מהנאשם במשטרה (ת/5, ת/6) הוגשו בהסכמת הסנגור ללא שמיעת עדויותיהם של גובי-ההודעות. זאת, לאחר שבית-המשפט האזין עם הצדדים לקלטת החקירה השנייה של הנאשם במשטרה (שנערכה בשפה הערבית), ובעקבות זאת הוכנסו תיקונים מוסכמים בתרגום ההודעה המשטרית לעברית (ת/6, ש' 66, 64; עמ' 41 לפרוטוקול).

6. **מטעם ההגנה** העידו הנאשם בעצמו וכן בן-דודו של הנאשם, מר מחמוד חמודה. בנוסף, הגישה ההגנה לעיוני ארבעה סרטונים מצולמים (נ/18) המתעדים קטעים שצולמו ביום האירוע בשעת-אמת (למיטב הבנתי, הצילום נעשה על-ידי אמצעי תקשורת זרים). ארבעת הסרטונים מתעדים קטעים שונים של ההפגנה הראשונית במקום, ולאחר מכן פיזור ההפגנה והפניית הנוכחים לכיוון צומת רוקפלר. חלק מהסרטונים מתעדים את כוחות ביטחון אוזקים חשודים בשטח ועוצרים אותם. אומר מיד כי הסרטונים שהובאו לעיוני מטעם ההגנה הגם סלקטיביים, במובן זה שהם כוללים חלקים נבחרים בלבד מתוך יום האירוע. כך למשל, הסרטונים כוללים קטעים בהם נראים כוחות הביטחון אוזקים ועוצרים חשודים, אולם הם אינם מתעדים ידיו אבנים לעבר כוחות הביטחון, על-אף שכאמור הנאשם לא חלק בעדותו לפני כי בשלב מסוים, התפתח ידיו אבנים לעבר השוטרים במקום. יחד עם זאת, ועל-אף האופי הסלקטיבי של הסרטונים, יש בהם כדי לשפוך אור על ההתרחשויות בשלבים שונים של האירוע בכללותו, והדבר יודגם בהמשך הדיון.

לצד הסרטונים, הגישה ההגנה לעיוני גם צילומי סטילס מזמן-אמת (עמ' 12, ש' 10 לפרוטוקול; נ/6 - נ/17; נ/19 - נ/32; נ/35; נ/38). כמו כן, הגישה ההגנה צילומי אוויר, על-מנת להקל על ההתמצאות בזירת האירוע (נ/1 - נ/3).

מתווה הדיון

7. כפי שצוין בפסקה 4 בדבריי לעיל, המחלוקת בין הצדדים מתמקדת בשתי סוגיות עיקריות: הסוגיה הראשונה נוגעת לעבירות של התפרעות וניסיון לתקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, ועניינה בשאלה האם הוכח מעבר לספק סביר שהנאשם יידה אבנים לעבר שוטרים במהלך ההתפרעות שהתפתחה בעלייה לכיוון צומת רוקפלר. הסוגיה השנייה נוגעת

לעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, ועניינה בשאלה האם הוכח מעבר לספק סביר שהנאשם נשך את השוטר תורג'מן ברגלו בשלב ההתנגדות למעצר וזאת בכוונה להכשיל את השוטר במהלך מילוי תפקידו. למען נוחות הדיון, אנתח את הראיות הנוגעות לכל אחת משתי השאלות האמורות לפי סדרן.

העבירות של התפרעות וניסיון לתקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות

(א) ראיות המאשימה

8. טענת המאשימה לפיה הנאשם יידה אבנים במהלך ההתפרעות שהתפתחה בסמוך לצומת רוקפלר, מבוססת על עדות יחידה של השוטר רון (כאמור, השוטר תורג'מן העיד כי לא ראה את הנאשם מיידה אבנים בשום שלב: עמ' 5, 8 לפרוטוקול; סנ"צ גונן העיד כי כלל לא הבחין בנאשם במהלך האירוע: עמ' 37, ש' 14 לפרוטוקול).

9. השוטר רון העיד כי ביום האירוע (15.10.2014) היחידה שלו הוצבה ליד שער האריות וצומת גת שמנים בסביבות השעה 06:30 בבוקר. בשלב מסוים, החלה במקום הפגנה עקב כך שהוחלט לחסום את הכניסה להר הבית למתפללים שגילם מתחת ל-67. תוך כדי ההפגנה, הגיעו לשטח ח"כ חנין זועבי ומספר ח"כים נוספים, ולאחר מכן הם עזבו. בסביבות השעה 10:30-10:40 המפגינים החלו לעלות לכיוון צומת רוקפלר. לקראת סיום העלייה לצומת רוקפלר, ישנה תחנת דלק שהייתה מצויה אותה עת בשיפוצים והיו בה שקי אבנים. באזור תחנת הדלק החל ידיו אבנים על-ידי חלק מהמפגינים לעבר השוטרים. כשהשוטר רון עלה ביחד עם יתר השוטרים בעלייה לכיוון צומת רוקפלר, הוא היה ממוקם בשורת השוטרים הראשונה, וזוהי ידיו אבנים לעבר השוטרים מצדם של שני חשודים שעמדו בקדמת העלייה לכיוון צומת רוקפלר: האחד, חשוד בשם עזאייזה (במאמר מוסגר, יוער כי אין חולק שאותו עזאייזה הועמד לדין, הורשע לפי הודאתו בהתפרעות ובידיו אבנים ודינו נגזר. מהעדויות שנשמעו לפניי עלה כי אותו עזאייזה זוהה כמיידה אבנים לא רק על-ידי השוטר רון אלא גם על-ידי סנ"צ גונן. ההגנה הגישה לעיוני את גזר-הדין שניתן בעניינו של אותו עזאייזה - נ/ 33).

החשוד השני שהשוטר רון זיהה באותו שלב מיידה אבנים לעבר השוטרים הוא הנאשם, אותו תיאר השוטר רון כבחור נמוך קומה, גובה 1.70 מטר בערך, מבנה גוף רזה, לבוש חולצת פולו תכלת עם פסים לבנים וג'ינס כחול. יצוין כי מצילומים שהגישה לי ההגנה עולה כי תיאור זה תואם את מבנה הגוף ופרטי הלבוש של הנאשם ביום האירוע (למשל: נ/ 8, נ/ 12, נ/ 13, נ/ 16, נ/ 17).

השוטר רון הסביר בעדותו לפניי כי הן עזאייזה והן הנאשם יצאו מכיוון תחנת הדלק ונעמדו בקדמת העלייה ככביש המוביל לכיוון צומת רוקפלר, בעוד השוטר רון עולה לקראתם באותו הכביש ביחד עם שוטרים נוספים. עזאייזה היה קרוב יותר לכיוונו של השוטר רון ביחס לנאשם (השוטר רון שרטט את מיקום הדמויות בת/ 2 וכן בצילום אוויר נ/ 2 - עמ' 16, 23 לפרוטוקול). לדברי השוטר רון, השניים זרקו אבנים לכיוון השוטרים אחד אחרי השני, בהפרש של 3-5 שניות זה מזה, אך הוא אינו זוכר מי היה הראשון מבין השניים שיידה אבנים. לטענת השוטר רון, בעת שהבחין בידי האבנים, המרחק בינו לבין עזאייזה היה בערך 20-23 מטר. לפי הנתען, המרחק בין השוטר רון לבין הנאשם (שעמד רחוק יותר) היה 20-30 מטר. בין עזאייזה לבין הנאשם היה מרחק של כ- 5-7 מטרים, ואחד לא הסתיר את השני (עמ' 28, ש' 4 לפרוטוקול). לדברי השוטר רון, הנאשם עמד לבדו ולא היה אף אדם אחר צמוד אליו (עמ' 22, ש' 17-18;

עמ' 26, ש' 23 לפרוטוקול).

השוטר רון העיד כי בעת ידיו האבנים, צומת רוקפלר הייתה ריקה. השניים (עזאייזה והנאשם) עמדו על הכביש לבדם ובלטו ביחס לאחרים שעמדו בצד הכביש ליד תחנת הדלק, וכך הוא הצליח לזהות בוודאות את השניים מיידים אבנים (עמ' 19, ש' 14; עמ' 20, ש' 5, 11; עמ' 23, ש' 13-16, 23 לפרוטוקול). השוטר רון הוסיף והסביר כי היה מדובר בשעת צהריים ביום בהיר, הראות הייתה טובה, הוא בטוח שראה את הנאשם (ולא אחר) מיידה אבנים לעבר השוטרים, והוא שמר על קשר עין רציף עמו מרגע ידיו האבנים ועד מעצרו. השוטר רון השיב כי לא ראה מהיכן הנאשם נוטל אבנים לידי, ואף לא ראה את הפגיעה או הנחיתה של האבנים לאחר השלכתן (עמ' 23, ש' 4 לפרוטוקול). עם זאת, לדברי השוטר רון, הוא ראה הנפת יד של הנאשם (לא זוכר אם יד ימין או שמאל) מלמעלה בתנועת זריקה, ואף ראה חפץ בגודל של 10 ס"מ עוזב את היד ועף באוויר לכיוון השוטרים (עמ' 23, ש' 4; עמ' 30, ש' 18, עמ' 33, ש' 21 לפרוטוקול).

בחקירה נגדית נשאל השוטר רון האם יתכן שהנאשם ליווה אדם עיוור שהיה צמוד אליו, והאם יתכן שסבר בטעות שהנאשם יידה אבנים. על כך השיב השוטר רון: "אין מצב. כי שמרתי על קשר עין רציף מנקודת זריקת האבן ועד ההגעה שלי לחמודה (הנאשם-ד.כ.ל). לא בלבתי את חמודה (הנאשם-ד.כ.ל) עם אף אחד" (עמ' 26, ש' 27-28 לפרוטוקול). בהמשך החקירה הנגדית, השיב השוטר רון כי "אין מצב" שהיה שם עוד אדם שלבש חולצה דומה לזו של הנאשם ויידה אבנים. לשאלת הסנגור, ציין השוטר רון כי הוא בטוח שראה את הנאשם מיידה אבנים "במאת האחוזים" (עמ' 28, ש' 1 לפרוטוקול).

לפי עדותו של השוטר רון, ברגע שהוא זיהה את ידיו האבנים, הוא רץ בעקבות הנאשם. הנאשם היה לבדו, ורץ לכיוון ירידה בכביש (עמ' 27, ש' 13-15, 21 לפרוטוקול). השוטר רון קרא לנאשם לעצור ותפס אותו בנקודה שסומנה בצבע אדום בתצלום האוויר נ/ 2 (בקדמת צומת רוקפלר). מרגע ידיו האבנים ועד תפיסת הנאשם על-ידי השוטר רון, חלפו לטענתו בערך 30 שניות עם קשר עין רציף. השוטר רון ניסה להשתלט על הנאשם, אולם הנאשם התנגד. השוטר תורג'מן הצטרף לשוטר רון ולבסוף הצליחו השניים לאזוק את הנאשם כשהוא שכוב על הקרקע על בטנו (לשלב המעצר אתייחס בהמשך הדברים).

10. באופן כללי, התרשמתי כי השוטר רון מאמין בכל לבו כי ראה את הנאשם מיידה אבנים לעבר השוטרים, ובהתאם לכך העיד לפניי. אדגיש כי אינני סבורה שמדובר בעד שסילף אמת בזדון, אלא עסקין בעד המשוכנע כי ראה את אשר העיד עליו.

לצד זאת, יש לזכור כי עסקין בעדות יחידה לידי אבנים מצד הנאשם. על דרך הכלל, אין מניעה עקרונית לבסס הרשעה בפלילים בהתבסס על עדות זיהוי יחידה, ואף אין הכרח לצורך כך בתוספת ראייתית (ראו: ע"פ 10360/03 שדיד נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (2.3.2006)). עם זאת, בהתאם להלכה הפסוקה, כאשר בית-משפט מבקש לבסס הרשעה על-סמך עדות זיהוי יחידה, עליו לנהוג בה במשנה-זהירות, ולבחון את שאלת האפשרות לקיומה של טעות כנה בזיהוי, אף במקרים בהם בית-המשפט התרשם ממהימנותו של העד המזהה (ראו: ע"פ 5606/10 בוניפד נ' מדינת ישראל, פסקה 24 (19.12.2012)). הטעם לבחינה של מהימנות הזיהוי בנפרד מבחינת אמינותו הכללית של

העד המזהה, הוא רצון להימנע מטעויות אפשריות של העד ביחס לזיהוי. על בית-המשפט לוודא כי העד, בהאמינו לתומו שכל עדותו אמת, לא טעה במישור הזיהוי מתוך היסח-הדעת, מתוך מגבלות הזיכרון האנושי או מתוך השפעות חיצוניות או תת-הכרתיות (ראו: ת"פ (י-ם) 47-02-13 מדינת ישראל נ' גברהוורה, פסקה 8 והאסמכתאות המובאות שם (9.10.2013)). הנה כי כן, כאשר עסקינן בעדות זיהוי יחידה, נדרש בית-המשפט לנקוט זהירות בעת בחינתה.

בהמשך לדברים האמורים, ובהתייחס לטיעוני בא-כוח המאשימה בסיכומי, אוסיף ואומר כי לא נעלם מעיני שהשוטר רון העיד כי הוא בטוח "במאת האחוזים" שראה את הנאשם מיידה אבנים. עם זאת, קיימת כתיבה מחקרית על כך שמידת הוודאות בה נוקב עד מזהה באשר לביטחונו בזיהוי, איננה בהכרח אמת-המידה באשר ליכולת להסתמך על הזיהוי. מחקרים מצביעים על קיומו של קשר רופף בין מידת הביטחון של העד בזיהוי, לבין מידת ההצלחה של הזיהוי. לפי אותם מחקרים, רמת הביטחון שהביע עד בזיהוי על-ידו, קשורה יותר לתכונות אישיות של העד המזהה מאשר לדיוק הזיהוי בפועל (ראו: דורון מנשה ורביע עאסי "טעות בזיהוי חזותי של חשודים: הזמנה למחקר ורפורמה" משפטים לה(1) 205 (2005); נגה שמואלי מאיר ואורי פרייסמן "בעקבות ד"ר דורון מנשה ורביע עאסי: 'תלות בשדה' והשפעתה על מהימנותו של הזיהוי החזותי" עלי משפט 317 (תש"ע)). לפיכך, יש לנקוט גם בעניין זה בזהירות המתבקשת.

11. על רקע כל אלה, בחנתי את הגרסה שמסר השוטר רון בעדותו לפניי - הן מול עדויות אחרות שנשמעו במשפט וצילומים שההגנה הגישה לעיוני מיום האירוע; והן מול הגרסה שהשוטר רון עצמו מסר בדו"ח הפעולה שרשם בכתב-ידו ובהודעה משטרתית שנגבתה ממנו בסמוך לאירוע. לאחר בחינה זו, אני סבורה כי קיימים פגמים ואי-התאמות בנקודות מהותיות בין עדותו של השוטר רון בבית-המשפט לבין עדויות אחרות, צילומים מיום האירוע, והגרסה שהשוטר רון עצמו מסר במשטרה בסמוך לאחר האירוע. הבקיעים הללו לא זכו להסברים משכנעים, ואני בדעה כי יש במשקלם המצטבר כדי לעורר ספק ממשי בנוגע לאמינות הזיהוי על-ידי השוטר רון. אפרט את הנימוקים למסקנה זו.

12. אפתח בקיומה של אי-התאמה בין עדותו של השוטר רון לבין עדויות שוטרים אחרים לגבי המצב בשטח בנקודת הזמן הרלוונטית. כך, השוטר רון חזר והדגיש בעדותו לפניי כפי שצוין לעיל, כי בעת שזיהה את הנאשם ועזאיזה מיידים האבנים, צומת רוקפלר הייתה ריקה מאנשים אחרים. זאת ועוד; השוטר רון טען כי הבחין בכך שהושלכו אבנים מסביבת תחנת הדלק בלבד, וכי אינו זוכר שהושלכו אבנים מכיוון בית הקברות או מכיוון רחוב סולטאן סולימאן (עמ' 19, ש' 3-8; עמ' 25, ש' 4-6 לפרוטוקול). דא עקא, תיאור זה אינו תואם את עדותו של השוטר תורג'מן, שהעיד כי כאשר הוא ושאר השוטרים (לרבות השוטר רון) הגיעו למרחק של כ- 50 מטרים לפני צומת רוקפלר כשמשמאלם בית הקברות, החל ידוי אבנים מכיוון בית הקברות. לפי השוטר תורג'מן, כאשר הכוח התקרב לכיוון תחנת הדלק, החל ידוי אבנים "מכל הכיוונים", "ככל שהתקדמנו בכביש והגענו בקו של תחנת הדלק בערך התחיל ידוי אבנים מכל מיני כיוונים על ידי אנשים שהיו ברחוב ובכביש וגם מאנשים שהיו בבתי למטה" (עמ' 4-6 לפרוטוקול). השוטר תורג'מן אישר לשאלת הסנגור, כי קשה היה לזהות את המקור של ידוי האבנים (עמ' 7, ש' 19 לפרוטוקול). גם סנ"צ גנון העיד כי "הצומת לא הייתה סטרילית...היו הרבה מאד אנשים" והוסיף כי "היו הרבה זריקות אבנים" באותו יום מהאזור של צומת רוקפלר (עמ' 36 לפרוטוקול). מטבע הדברים, זריקת אבנים על-ידי אנשים שונים ומכיוונים שונים בו-זמנית, עלולה להקשות על דיוק הזיהוי שלדברי השוטר רון בוצע ממרחק של כ- 20 עד 30 מטרים ביחס לנאשם.

13. יתרה מזאת; השוטר רון מסר הודעה מפורטת בתחנת משטרת באר-שבע ביום 17.10.2014, קרי- יומיים לאחר האירוע (נ/ 32) (השוטר רון הסביר כי מיד לאחר תום הפעילות בשטח ביום האירוע, הוא נסע לביתו בבאר-שבע, ולכן נחקר בתחנת באר-שבע יומיים לאחר האירוע). בחינת עדותו של השוטר רון במשפט אל מול ההודעה המשטרתית הנ"ל, מלמדת כי קיימים פערים בין השתיים בנקודות משמעותיות כמפורט להלן:

14. ראשית, השוטר רון העיד לפני כי הבחין בנאשם ובעזאייזה מיידיים אבנים על הכביש ליד תחנת הדלק, כאשר הוא עצמו היה במצב של הליכה בשורה הראשונה של השוטרים שעלו בעלייה לכיוון צומת רוקפלר (עמ' 19, ש' 22 לפרוטוקול). השוטר רון הוסיף כי בשלב זה, כאשר היה במצב של הליכה, הראייה שלו הייתה "רחבה" ולכן הבחין בבירור בנאשם ובסביבתו (עמ' 22, ש' 23 לפרוטוקול). לטענתו של השוטר רון, רק מהרגע שבו זיהה את ידו האבנים על-ידי עזאייזה והנאשם, הוא התמקד בנאשם והחל לרוץ אחריו. השוטר רון הסביר בבית-המשפט כי העלייה לכיוון צומת רוקפלר הייתה חדה יחסית, וכי "תוך כדי ריצה אתה מתנשף, מתעייף ולא שם הרבה לב. גם באדרנלין...כשאתה במצב עם אדרנלין הראייה שלך נהיית צינורית...התמקדתי על אדם ולא שמתי לב מסביב" (עמ' 19, ש' 16, 18, 20). בדרך זו, ניסה השוטר רון להסביר בבית-המשפט בחקירה נגדית כיצד לא הבחין בידו אבנים מכיוונים אחרים (חוץ מתחנת הדלק), וכיצד לא הבחין בחשוד אחר (בחור עם חולצה שחורה) שכל הנראה נעצר בקרבתו של עזאייזה (כך עולה מהצילומים שהגישה לעיוני ההגנה - נ/ 8, נ/ 20).

דא עקא, בהודעה המשטרתית נ/ 32 שנגבתה מהשוטר רון בסמוך לאחר האירוע, מסר השוטר רון גרסה אחרת בפרטיה. וכך ציין השוטר רון בהודעה המשטרתית:

"...בערך בשעה 10:50 ליוונו את המפגינים במעלה רוקפלר. תוך כדי שליוונו אותם התחילו לזרוק אבנים על הכוח משטרה (כך במקור-ד.כ.ל) מאמצע הכביש מתוך המפגינים. שוטרים השתמשו בהלם, ואני ועוד שוטרים רצנו לתוך המפגינים כדי לתפוס את מידי האבנים. תוך כדי שאני רץ לזורקי האבנים, ראיתי גבר נמוך אולי 170 ס"מ גובה, עם חולצה תכלת ופסים לבנים וג'ינס כחול זורק אבנים על השוטרים..."
(נ/ 32, ש' 8-4; ההדגשות אינן במקור - ד.כ.ל)

הנה כי כן, מהודעת המשטרתית של השוטר רון עולה כי בעת שזיהה את הנאשם זורק אבנים, הוא היה במצב של ריצה (ולא במצב של הליכה כנטען לפני). יש להניח כי הדברים שמסר השוטר רון במשטרה יומיים לאחר האירוע, מדויקים יותר מהאופן בו השתמר האירוע בזיכרוננו בחלוף למעלה מחמישה חודשים לאחר האירוע, בעת מתן העדות בבית-המשפט (גם השוטר רון ציין בעדותו לפני כי יש להניח שזכר פרטים טוב יותר בעת גביית ההודעה במשטרה ביחס למועד מתן העדות במשפט).

אם נלך, אפוא, לפי גרסת השוטר רון בהודעה המשטרתית שנגבתה ממנו בסמוך לאחר האירוע, כי אז בעת שהוא זיהה לטענתו את הנאשם מידה אבנים, הוא כבר היה במצב של ריצה, תוך כדי עלייה חדה יחסית. לפי הסבריו של השוטר רון לפני, בעת הריצה הוא התנשף, ראייתו הייתה "צינורית"-צרה והוא לא שם לב לפרטים. כל אלה מעוררים שאלה לגבי רמת הדיוק של הזיהוי מצד השוטר רון.

15. שנית, כפי שצוין לעיל, השוטר רון העיד בבית-המשפט כי בעת שזיהה את ידיו האבנים צומת רוקפלר הייתה ריקה, וכי עזאייזה והנאשם עמדו בכביש לבדם ולכן בלטו ביחס לאחרים שעמדו בצד הכביש ליד תחנת הדלק. דא עקא, בהודעתו המשטרית ציין השוטר רון כי הוא רץ "לתוך המפגנים" ואז זיהה את הנאשם זורק אבנים (ראו: ציטוט ההודעה בפסקה 14 לעיל). כאמור, מאחר שההודעה המשטרית נגבתה יומיים לאחר האירוע, יש להניח כי היא מדויקת יותר ביחס לעדותו של השוטר רון בבית-המשפט (שניתנה למעלה מחמישה חודשים לאחר האירוע). אם כך הוא הדבר, כי אז בוודאי אין להקל ראש באפשרות לטעות בזיהוי במצב בו נזרקות אבנים מצד אנשים שונים ומכיוונים שונים, והזיהוי מצד השוטר נעשה תוך כדי ריצה לתוך מפגנים.

בהמשך לכך, אוסיף כי מהצילומים שהגישה ההגנה מיום האירוע עולה כי בזמן-אמת השוטר רון חבש משקפי שמש וקסדה, כאשר מגן הפלסטיק השקוף של הקסדה הורד כלפי מטה כדי להגן על פניו (עמ' 22-23; עמ' 25-26 לפרוטוקול; צילומים נ/ 7, נ/ 17). השוטר רון אישר זאת בחקירה נגדית, אף שטען כי מגן הפנים הנו שקוף ואין בו כדי להפריע לראייה (עמ' 26 לפרוטוקול). מכל מקום, מתעוררת שאלה של ממש לעניין מידת הדיוק של הזיהוי, בשים לב לכך שעסקינן בזיהוי ממרחק של 20-30 מטרים, במצב של ריצה לתוך מפגנים בעלייה חדה יחסית, כאשר השוטר נמצא בחלק התחתון של העלייה ביחס לנאשם הנמצא בנקודה גבוהה יותר ממנו, כשמושלכות אבנים מכיוונים שונים, וכשראייתו של השוטר בעת הריצה היא "צינורית"-צרה כלשוננו.

16. שלישית, קיים פער נוסף בין עדותו של השוטר רון במשפט לבין ההודעה שמסר במשטרה, בנוגע לשאלה כמה אבנים לטענת השוטר רון יידה הנאשם. בדו"ח הפעולה (נ/ 4) ובדו"ח המעצר (ת/ 3) שרשם השוטר רון ביום האירוע בכתב-ידו, צוין כי הנאשם זרק "אבנים". גם בהודעה המשטרית ציין השוטר רון כי זיהה את הנאשם "זורק אבנים" - בלשון רבים (נ/ 32, ש' 7). לעומת זאת, מעדות השוטר רון לפניי עלה כי הנאשם יידה אבן אחת (עמ' 16, ש' 2-3 לפרוטוקול). כשנשאל על הפער האמור, השיב השוטר רון כי אינו זוכר היום לומר כמה אבנים יידה הנאשם, וכי יש להניח שההודעה המשטרית שנגבתה ממנו בסמוך לאירוע, מדויקת יותר כך שמדובר במספר אבנים (בלשון רבים) (עמ' 18, ש' 6-2 לפרוטוקול). דא עקא, התיאור שמסר השוטר רון בעדותו לפניי לגבי מהלך הדברים, אינו מתיישב עם זריקת מספר אבנים, שכן גרסת השוטר רון בעדותו במשפט הייתה כי הוא הבחין בתנועת זריקה אחת, ומיד לאחר מכן החל לרדוף אחר הנאשם ותפס אותו תוך שמירה על קשר עין רציף. כאשר נשאל על כך, השיב השוטר רון כי הוא זוכר היום תנועת זריקה אחת, אולם אינו זוכר "אם תוך כדי ריצה, הוא (הנאשם-ד.כ.ל) השליך עוד אבנים" (עמ' 30, ש' 10-30 לפרוטוקול). גרסה זו - שזכרה לא בא במסגרת דו"ח הפעולה שרשם השוטר רון ביום האירוע בכתב-ידו (נ/ 4) ואף לא בהודעה המשטרית שנגבתה ממנו יומיים לאחר האירוע (נ/ 32) - אינה יכולה להתקבל, והיא נראית בגדר ניסיון ספקולטיבי להציע הסבר בדיעבד לפער בנקודה מהותית. מכל מקום, העובדה שהשוטר רון בעצמו לא בטוח האם ראה ידיו אבן אחת או מספר אבנים מצד הנאשם, מעמידה בספק את אמינות הזיהוי, ומעוררת שאלה האם אין מדובר בטעות (ראו והשוו: דברי כב' השופט דראל בע"פ (י-ם) 3641-05-13 עליאן נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (7.7.2013)).

17. עד כאן עמדתי על אי ההתאמות בנקודות מהותיות בין גרסת השוטר רון במשפט לבין דבריו בהודעתו המשטרית לגבי שלב הזיהוי, בלא שהובא לכך הסבר המניח את הדעת.

למען שלמות התמונה, אני רואה לציין כי בנוסף לאי ההתאמות האמורות, קיימים פערים מעוררי קושי

בנקודות בלתי זניחות, בין עדות השוטר רון במשפט לבין צילומים שהגישה ההגנה לעיוני מיום האירוע, הנתמכים בעדויות שוטרים אחרים שהופיעו לפניי. מדובר בפערים הנוגעים להתרחשויות שאירעו בשטח לאחר שלב זיהוי ידווי האבנים, כאשר גם לגבי פערים אלה לא הוצג הסבר ממשי. אמחיש זאת בשתי דוגמאות:

ראשית, השוטר רון לא ציין בדו"ח הפעולה שרשם ביום האירוע (נ/4), בדו"ח המעצר שמילא ביום האירוע (ת/3), בהודעה המשטרית שנגבתה יומיים לאחר האירוע (נ/32) או בעדותו הראשית בבית-המשפט, כי הנאשם נפצע בפניו במהלך ההשתלטות עליו בשלב המעצר. בחקירה נגדית, השיב תחילה השוטר רון כי לא נגרמו לנאשם במהלך האירוע פצעים או חבלות. השוטר רון הוסיף וציין כך: "לא ראיתי פצעים, אבל ראיתי שהפנים (של הנאשם - ד.כ.ל.) מלוכלכות עם אבק כנראה בגלל שהשכבנו אותו על הרצפה כדי לאזוק אותו". לשאלת הסנגור האם לא הבחין בדם על פניו של הנאשם כאשר הוביל אותו לנקודת העצורים בשטח, השיב השוטר רון בשלילה (עמ' 28, ש' 23-32; עמ' 32, ש' 24). דא עקא, מצילומים שהציגה ההגנה מיום האירוע עולה שכאשר הנאשם היה שרוע על הקרקע אזוק, נראים על פניו בבירור פצעי דם (נ/12; נ/13). חיזוק לכך ניתן למצוא בעדותו של השוטר תורג'מן שהעיד לפניי כך: "אני רוצה להוסיף שבזמן שהגענו לתחנה, החשוד (הנאשם-ד.כ.ל.) כנראה ממה שכביכול ניסנו לאזוק אותו ברצפה, היה לו דם על הפנים ושחור בידיים, ולקחתי אותו לשירותים שם לשטוף את הידיים והפנים" (עמ' 5, ש' 31-32 לפרוטוקול). העובדה שהשוטר רון לא הבחין ברגע-אמת בדם על פניו של הנאשם (ולכן גם לא זכר זאת בדיעבד), משליכה שוב על אמינות הזיהוי של ידווי האבנים על ידו.

שנית, השוטר רון טען לפניי כי כאשר הבחין בנאשם ובעזאיזה מיידים אבנים, הוא התמקד בנאשם, רץ לתפוס אותו, עצר את הנאשם ביחד עם השוטר תורג'מן, הוביל את הנאשם לנקודת העצורים במדרגות ליד בית הקברות, ואז חזר לשטח כדי לעצור את עזאיזה. בהודעתו המשטרית מסר השוטר רון כי עזאיזה התנגד למעצר, דחף את השוטר רון וניסה לברוח מפניו, ואז השוטר רון תפס את עזאיזה, השכיב אותו על הרצפה, כבל אותו באזיקונים מאחור ואז הוביל אותו לנקודת העצורים בשטח (נ/32, ש' 16).

דא עקא, מהצילומים שהגישה ההגנה לעיוני מיום האירוע עולה בבירור כי בעת שהשוטר רון מצולם מוביל את הנאשם כבול בידיו לנקודת העצורים, עזאיזה נראה באותו צילום יושב בצד הכביש כשהוא כבר כבול באזיקוני פלסטיק מקדימה ושוטרים אחרים עומדים סביבו וסביב עצור נוסף (עם חולצה שחורה) ושומרים עליהם (נ/35, נ/8). צילומים אלה מתיישבים היטב עם עדותו של סנ"צ גונן שהעיד לפניי כי עמד בכניסה לשוק הבהמות, ואז זיהה את עזאיזה מיידה ארבע אבנים לכיוונו. בשלב זה, סנ"צ גונן דיווח על כך בקשר לקצין פאדי חלבי, ואז הקצין חלבי והצוות שהיה עמו היו אלה שתפסו את עזאיזה ואזקו אותו - הם ולא השוטר רון (עמ' 35, 37 לפרוטוקול). אכן, השוטר רון הוא שכתב דו"ח מעצר בעניינו של עזאיזה. הדבר הוסבר בכך שהצוות שתפס את עזאיזה ואזק אותו, לא ראה אותו מיידה אבנים (אלא ביצע מעצר לפי התיאור שסנ"צ גונן מסר בקשר). רק לאחר איזוקו של עזאיזה על-ידי הצוות של הקצין חלבי, הגיע אליהם השוטר רון וסיפר להם שראה את עזאיזה מיידה אבנים. בעקבות כך, היה זה השוטר רון שהוביל את עזאיזה לנקודת העצורים, ומילא לאחר מכן דו"ח מעצר בעניינו (עמ' 32, ש' 4-5, 11-12 לפרוטוקול). ודוק, התיאור שמסר השוטר רון בהודעתו המשטרית יומיים לאחר האירוע, כאילו הוא היה זה שהשתלט על עזאיזה ולאחר מכן אזק אותו מאחורי גבו, אינו מתיישב עם הצילומים ועם העדויות האחרות שנשמעו במשפט לפיהם הצוות של הקצין חלבי היה זה שהשתלט על עזאיזה ואזק את ידיו מקדימה. אי ההתאמה האמורה מתווספת לאי ההתאמות האחרות עליהן עמדתי לעיל, ומחזקת את הספק בדבר היכולת להישען על עדותו של השוטר רון כעדות יחידה בדבר זיהוי הנאשם כמי שיידה

אבנים בשלב מוקדם יותר של האירוע.

18. ניתן לסכם ולומר כי התרשמתי שהשוטר רון מאמין בכנות כי זיהה בוודאות את הנאשם מיידה אבנים (ולמצער - אבן אחת) לעבר כוחות המשטרה, אולם קיימות אי התאמות מהותיות בין עדותו של השוטר רון לבין עדויות שוטרים אחרים וצילומים מיום האירוע לגבי ההתרחשויות בשטח בהיבטים שונים. בנוסף, ולא פחות חשוב בעיניי- קיימים פערים בלתי מוסברים בין גרסת השוטר רון במשפט לבין גרסתו בהודעה המשטרית לגבי שלב הזיהוי הנטען של ידווי האבנים. מדובר בפערים המתייחסים לנקודות משמעותיות, שלא הוצג להם הסבר ממשי.

בנסיבות העניין, אני סבורה כי לא ניתן לשלול אפשרות לפיה כאשר השוטר רון סבר כי זיהה את הנאשם מיידה אבנים/אבן, הוא היה במצב ריצה (ולא הליכה), בעלייה חדה יחסית לכיוון צומת רוקפלר, כשהוא מתנשף ולא שם לב לפרטים מסביב (ראייה "צינורית" בלשון השוטר), כשמשקפיים על עיניו ומגן פלסטיק שקוף מעליהן, כשקיים מרחק של כ- 20 עד 30 מטרים בינו לבין הנאשם וכן פער גובה (שכן הנאשם עמד בקדמת העלייה בעוד השוטר רון טיפס במעלה הכביש) וכשמסביב ידווי אבנים מכיוונים שונים. בהתחשב בכך, ובשים לב להעדר התאמות נוספות בין התיאורים שמסר השוטר רון, לבין המצב בשטח כפי שעלה מצילומים מיום האירוע וכן מעדויות שוטרים אחרים שהעידו לפניי, לא ניתן לשלול אפשרות לטעות בזיהוי (אף אם מדובר בטעות כנה ותמת-לב). כאמור, אין להקל ראש באפשרות זו, בשים לב לכך שעדותו של השוטר רון מהווה עדות יחידה לידווי האבנים המיוחס לנאשם בכתב-האישום המתוקן. את מרחב הטעות האפשרית שמא עסקינן בזיהוי שגוי, ואת אי-ההתאמות והבקיעים בגרסתו של השוטר רון, יש לזקוף לזכות הנאשם כחלק ממהותו של הספק הסביר בפלילים.

(ב) ראיות ההגנה

19. **הנאשם** טען בעדותו לפניי כי האירוע התרחש מספר ימים לפני תחילת הלימודים באוניברסיטת חיפה (הנאשם התקבל ללימודי סיעוד ושכר דירה בעוספיה לצורך התחלת הלימודים). הוא ובן-דודו (שהיה אותה עת סטודנט לתואר ראשון באוניברסיטת חיפה) החליטו לנסוע לירושלים כדי להתפלל במסגד אל-אקצא ולערוך קניות בעיר העתיקה טרם תחילת שנת הלימודים. שניהם הצטרפו לנסיעה חינוך לירושלים באוטובוס שארגן המסגד בכפרם בצפון הארץ. הנאשם הבהיר בעדותו לפניי כי בן-דודו עיוור באופן מלא, ונזקק כל העת לליווי צמוד שלו. ובלשונו של הנאשם: "...אני ובן דוד שלי, לא עזבתי אותו לרגע" (עמ' 45, ש' 7 לפרוטוקול).

הנסיעה באוטובוס מצפון הארץ לירושלים, ארכה 3-4 שעות. בהגיעם לירושלים, ירדו השניים מהאוטובוס באזור צומת גת שמנים, ניגשו לשירותים בכנסייה סמוכה, ואז חזרו לצומת גת שמנים כדי להתקדם לכיוון מסגד אל-אקצא. הנאשם העיד כי בדרך-כלל כאשר הוא מגיע עם בן-דודו העיוור להתפלל במסגד, מאפשרים להם כניסה ללא בעיה. עם זאת, ביום האירוע נשוא כתב-האישום המתוקן, הכניסה להר הבית נאסרה לצעירים. השניים נעמדו על המדרכה בצומת גת שמנים, ואז המשטרה הודיעה כי כולם צריכים לעלות בכביש לכיוון צומת רוקפלר. השניים צעדו יחדיו בעלייה, כאשר בן-הדוד העיוור מחזיק את הנאשם בזרועו והנאשם מוליך אותו בדרך זו. כאשר השניים הגיעו למרחק של כ- 50 מטרים לפני תחנת הדלק הסמוכה לצומת רוקפלר, נתקל הנאשם בשוטרים רבים ופרשים עם סוסים, כאשר השוטרים החלו לעשות שימוש ברימוני הלם עקב ידווי אבנים שהתרחש מסביב. לטענת הנאשם, הוא נבהל שכן אינו מורגל בסיטואציה מסוג זה, לא מכיר היטב את ירושלים, והיה אחראי על בן-דודו העיוור שתלוי בו. כאשר הנאשם

הגיע לסביבות תחנת הדלק, הוא ניסה לסגת עם בן-דודו לאחור, לכיוון תחנת הדלק, בניסיון לברוח מהסיטואציה המפחידה אליה נקלעו. בשלב זה, הבין הנאשם כי הוא אינו יכול לחזור אחורה, שכן שוטרים ופרשים עם סוסים היו מאחור והנחו את ההמון להתקדם במעלה הכביש. לדברי הנאשם, הוא החל לרוץ קדימה יחד עם בן-דודו מתוך פחד. הם רצו במעלה הכביש לכיוון צומת רוקפלר, כאשר כל אותה עת, בן-הדוד העיוור תפס בידו הימנית של הנאשם. בשלב מסוים, בן-הדוד נפל אל הקרקע (הנאשם לא יודע אם בן-הדוד נפל מעצמו עקב המהירות, או שוטרים הפילו אותו). הנאשם המשיך קדימה מרחק לא גדול בריצה, ואז קלט שבן-הדוד ניתק ממנו ונפל, ולכן הנאשם חזר לאחור. הוא הבחין בבן-הדוד שנפל ארצה ורצה להרים אותו, אך אז השוטר רון התנפל על הנאשם והפיל אותו אל הקרקע. בעדותו לפני אישור הנאשם כי התנגד לאיזוקו על-ידי השוטרים. הוא הסביר זאת בכך שלא הבין למה השוטר התנפל עליו, וכן הסביר שדאג לבן-דודו ורצה לגשת אליו, שכן ידע כי בן-הדוד נפל ארצה והוא חסר אונים בהיותו עיוור.

הנאשם טען לפני כי בשום שלב לא יידה אבנים, ובלשונו: "אני לא יודע למה הם אומרים שזרקתי אבן, זה לא הגיוני, שאני פוחד וכן הדוד שלי פוחד ואני אתעסק עם אבנים? זה לא הגיוני במצב שהיה רימונים וגז וירי, שאני אעזוב את בן הדוד העיוור במצב הזה, ואלך לתפוס אבן וארים אבן על שוטרים, זה לא הגיוני" (עמ' 43 לפרוטוקול).

20. באופן כללי, אומר כי ניתן לאתר קווי דמיון מהותיים בין התיאור שמסר הנאשם לגבי השלב בו נכח באזור תחנת הדלק לפני צומת רוקפלר, לבין התיאור שמסר השוטר רון לגבי אותו שלב. כאמור, הנאשם אישר בעדותו לפני כי ניסה לחזור לאחור לכיוון תחנת הדלק אך נחסם על-ידי הפרשים ואז החל לרוץ קדימה לכיוון צומת רוקפלר. תיאור זה דומה לגרסתו של השוטר רון שראה את הנאשם יוצא מכיוון תחנת הדלק, ולאחר מכן הבחין בנאשם רץ לכיוון הצומת. ההבדל בין העדויות טמון, כמובן, בשאלה האם הנאשם עמד לבדו ויידה אבנים טרם החל לרוץ לכיוון הצומת (כנטען על-ידי השוטר רון), או שמא הנאשם היה צמוד כל העת לבן-דודו ורץ עמו לכיוון הצומת עקב פחד ובהלה מהמתרחש מסביב בלא שיידה כל אבן (כנטען על-ידי הנאשם).

21. לאחר שבחנתי את עדות הנאשם על רקע יתר הראיות שהוצגו לי, באתי למסקנה כי מתעורר לכל הפחות ספק סביר שמא גרסת הנאשם לגבי אופן התרחשות הדברים בשלב שקדם למעצרו, משקפת את אשר אירע בפועל. להלן פירוט התמיכות הראייתיות לגרסת הנאשם:

22. ראשית, בן-דודו של הנאשם, מר מחמוד חמודה (להלן: מחמוד), העיד לפני כעד-הגנה. מדובר בצעיר רהוט ומרשים, שעל-אף עיוורונו המוחלט סיים תואר ראשון באוניברסיטת חיפה בייעוץ והתפתחות האדם, והוא כיום סטודנט לתואר שני. מחמוד תיאר כי בדרך-כלל כאשר הוא מציג תעודת עיוור מאפשרים לו ולמלווה שלו להיכנס להר הבית כדי להתפלל במסגד אל-אקצה, אולם ביום האירוע הכניסה לצעירים נאסרה, והוא והנאשם התבקשו לעמוד בצד. השניים עשו כן, שמא בכל-זאת תתאפשר כניסתם, אך בשלב מסוים ביקשו השוטרים מהקהל לחזור לאחור. השניים החלו לצעוד יחדיו לכיוון אליו התבקש הקהל להתפנות על-ידי המשטרה. בחקירה ראשית הסביר מחמוד כי הוא אינו מסוגל לצעוד לבדו שכן אינו רואה דבר, וכי במהלך הצעידה ברגל הוא שילב את זרועו עם זרוע הנאשם שהוביל אותו בדרך זו. מחמוד תיאר כי בשלב מסוים הוא החל לשמוע קולות של פיצוצים (ככל הנראה עקב שימוש ברימוני הלב) והוא נבהל. הוא והנאשם החלו לרוץ ביחד מתוך פחד. מחמוד הוסיף כי כאשר השניים החלו לרוץ, הוא שינה את אחיזתו בנאשם ותפס בכף ידו (במקום לשלב את זרועו). לדברי מחמוד, הוא רץ עם הנאשם מרחק לא גדול ואז נפל. מחמוד לא יודע

לומר מה הייתה סיבת נפילתו ארצה - האם מישוהו דחף אותו או שמא הוא החליק בטעות. מכל מקום, עקב הנפילה, אחיזתו של מחמוד בכף ידו של הנאשם השתחררה. מחמוד שהיה על הארץ, הושיט את ידו אל-על כדי שהנאשם יטול אותה בחזרה. לטענת מחמוד, הוא חש שהנאשם חזר לאחוז בידו שניות בודדות לאחר שנפל, אולם הנאשם לא הספיק לסייע לו לקום על רגליו, שכן אז קפצו על שניהם אנשים שהוא חושב שהיו שוטרים. מחמוד שמע את הנאשם צועק עקב מכות שקיבל מהשוטרים, אבל לא יכול היה להבחין בדיוק היכן הנאשם נמצא ומאיפה מגיע קול צעקותיו. מחמוד התרומם על רגליו והצליח לצעוד מעט לבדו, אך אז נפל פעם שנייה ארצה. בסופו של דבר, אישה שאינו מכיר פנתה אליו וסייעה לו להגיע לאוטובוס שהיה במקום, ומשם הוא פונה באמבולנס למרפאה שכן נפצע בידו.

בעדותו לפני טען מחמוד כי מאחר שאינו רואה כלל בשתי עיניו, הוא היה צמוד כל העת לנאשם והחזיק בזרועו או בידו. לדברי מחמוד, הנאשם לא התרחק ממנו ולא עזב את ידו (למעט בקטע הנפילה ארצה), כך שלא יכול להיות שהנאשם יידה אבנים בכביש ליד תחנת הדלק שלפני צומת רוקפלר, מבלי שמחמוד ירגיש כי הנאשם נוטל לידי חפץ ומשליך אותו למרחק. לפי הנתען, אף לא יכול להיות שהנאשם עמד לבדו בכביש ליד תחנת הדלק, יידה אבנים לעבר שוטרים ואז ברח מהם, בלא שמחמוד יבחין בחסרונם של הנאשם לידו, שהרי הוא היה תלוי בנאשם ולא יכול היה לצעוד או לרוץ בלעדיו (עמ' 52, 54 לפרוטוקול). אעיר כי מחמוד מסר גרסה דומה בהודעתו במשטרה נ/ 39 ביום 19.10.2014 (כארבעה ימים לאחר האירוע). גרסה זו תואמת את הגרסה שהנאשם מסר בהודעתו במשטרה ביום 18.10.2014, כשלושה ימים לאחר האירוע (ת/ 6). ההודעה הנ"ל נגבתה מהנאשם תחת אזהרה בעודו עצור במעצר ימים, כך שספק רב אם באותו שלב הנאשם ומחמוד יכולים היו לתאם גרסאות ביניהם. זאת ועוד; השוטר תורג'מן אישר בעדותו לפני כי עוד ביום האירוע ציין בפניו הנאשם בתחנת המשטרה, כי בעת האירוע ליווה אדם אחר (עמ' 13 לפרוטוקול).

23. שנית, ניתן למצוא תמיכה לגרסת הנאשם בסרטונים ובצילומים שהגישה ההגנה לעיוני מיום האירוע. באותם סרטונים וצילומים, נכללות תמונות של הנאשם בהן הוא נראה משלב ידיים עם אדם הלובש חולצה ורודה. נראה כי אף המאשימה אינה חולקת על כך שאותו אדם המצולם לובש חולצה ורודה, הנו מחמוד - בן-הדוד העיוור שהתלווה לנאשם (עמ' 57 לפרוטוקול). בתמונה נ/ 23 נראים השניים צועדים כאשר בן-הדוד משלב את ידו השמאלית ביד ימין של הנאשם, והנאשם נראה מחזיק באותה יד ימין ג'קט שחור. דרך צעידה זו תואמת את גרסת הנאשם לפני, לפיה שימש כמלווה-מוליך של בן-הדוד העיוור שהיה צמוד אליו, והחזיק בידו כל העת. תמונה זו הוצגה לשוטר רון בחקירה נגדית, והוא מסר כי לפי גדר בית-הקברות המצולמת בצד התמונה, הוא מעריך כי התמונה צולמה בכביש העולה מצומת גת שמנים לכיוון צומת רוקפלר, כ- 400 עד 650 מטרים לפני הנקודה במעלה הכביש בה זיהה את הנאשם מיידה אבנים לעבר השוטרים. השוטר רון העריך כי בין צילום אותה תמונה לבין הרגע בו זיהה את הנאשם מיידה אבנים, חלפו "מספר דקות" (עמ' 26, ש' 14-16 לפרוטוקול).

התמונה הנוספת הרלוונטית לדיוננו היא נ/ 22. בתמונה זו מצולם הנאשם כשהוא שרוע על הקרקע וסביבו שוטרי יס"מ, כך שניתן להסיק כי מדובר בצילום המתייחס לשלב המעצר של הנאשם בשטח. ברקע אותה תמונה ניתן להבחין באדם הלובש חולצה ורודה (שאין חולק כי הוא בן-הדוד), עומד במרחק של מטרים ספורים כשגבו מופנה אל המקום בו נראה הנאשם שרוע על הקרקע כששוטרים מסביבו (בן-הדוד הסביר בעדותו לפני כי ככל הנראה מדובר בשלב בו קם מנפילתו הראשונה ארצה, וצעד מעט לבדו עד שנפל שוב - עמ' 52, ש' 16 לפרוטוקול). תמונה זו תומכת בטענת הנאשם לפיה הוא היה צמוד לבן-הדוד גם בשלב בו רץ לכיוון צומת רוקפלר, שהרי אחרת - לא ברור כיצד היה

מצליח בן-הדוד העיוור להגיע בכוחות עצמו מסביבת תחנת-הדלק אל המקום בו נעצר הנאשם בקדמת צומת רוקפלר לכיוון רחוב שמואל בן עדיה (ודוק, ניתן להבחין בצילום אוויר נ/ 2 כי מדובר במרחק בלתי זניח). נוכח תהייה זו, מתעורר לכל הפחות ספק סביר שמא יש לקבל את גרסת הנאשם לפיה בן-הדוד היה צמוד אליו כל העת, והנאשם היה זה שהוביל אותו בהליכה ולאחר מכן בריצה לכיוון צומת רוקפלר, עד שבן-הדוד נפל והנאשם חזר אליו אך נעצר על-ידי השוטר רון. ואם כך הוא הדבר, מתעורר שוב ספק של ממש בדבר אמינות הזיהוי על-ידי השוטר רון, שהעיד שהנאשם היה לבדו כל העת בלא שהבחין בקיומו של בן-הדוד בסמיכות לנאשם.

24. שלישית, אני רואה לציין כי מעדויותיהם של סנ"צ גנון ושל השוטר תורג'מן עולה כי האירוע בכללותו החל כהתקהלות חוקית. שניהם הסבירו כי הגיעו אוטובוסים שהובילו מתפללים למסגד אל-אקצה, על-אף שבאותו יום הכניסה להר הבית הוגבלה. בתחילה, הקהל עמד בצד המדרכות והתנועה זרמה, ולכן לא התעוררה כל בעיה. משלב מסוים, החל הקהל לרדת אל הכביש תוך צעקות בניסיון להגיע לשער האריות המוביל להר הבית, והתנועה החלה להיחסם. כתוצאה מכך, סגן מפקד המרחב כרז לנוכחים כי ההתקהלות הפכה להיות בלתי חוקית, והמשטרה החלה לפזר את הקהל מצומת גת שמנים לכיוון צומת רוקפלר (זאת, כדי לפנות את ציר התנועה וגם כדי להרחיק את הקהל מהשערים המובילים להר הבית). מתיאור זה של אופן התפתחות הדברים בשטח עולה בבירור כי האירוע לא החל כהתפרעות בלתי חוקית, אלא הפרת-הסדר התפתחה תוך כדי האירוע. על רקע זה, לא ניתן לשלול את גרסת הנאשם לפיה נקלע לתוך מהומה וידי אבנים שלא היה לו חלק בהם. זאת ועוד; התיאור שמסר השוטר תורג'מן לגבי אופן הליכת השוטרים אחרי הקהל כדי למנוע חזרה לאחור, תומך בגרסת הנאשם לפיה כאשר ניסה לשוב על עקבותיו ולחזור לכיוון צומת גת שמנים, הוא נחסם על-ידי שוטרים שלא אפשרו זאת, ואז החליט לרוץ עם בן-דודו קדימה.

25. המאשימה הפנתה בסיכומיה בעל-פה לדבר-שקר שמצאה בעדות הנאשם. בהקשר זה, נטען כי בחקירת המשטרה השיב הנאשם לשאלת חוקרת כי לא ראה ידווי אבנים בשטח. ובלשונו: "לא באלוהים לא ראיתי. בכנות" (ת/ 6, ש' 38). אין חולק כי מדובר באמירה שאינה אמת - הן מאחר שברור מיתר העדויות בתיק כי התפתח ידווי אבנים משמעותי במקום, והן מאחר שהנאשם עצמו אישר בעדותו במשפט כי הבחין בידווי אבנים על-ידי אחרים בשעת אמת (עמ' 47 לפרוטוקול). הנאשם הסביר את התשובה שמסר במשטרה בכך שלא הבין את דברי החוקרת וכי פחד בחקירת המשטרה ולא דיבר בהיגיון. בין כך ובין אחרת, אזכיר מושכלות-יסוד לפיהן דבר-שקר של נאשם יכול לשמש חיזוק לראיות התביעה, אך לא מעבר לכך. בסופו של דבר, השאלה העומדת להכרעת בית-המשפט הנה האם הוכח מעבר לספק סביר כי התקיימו יסודות העבירות המיוחסות לנאשם. בעניין זה, דבר-שקר של נאשם יכול לחזק את הקיים אך לא למלא את החסר (ראו: דברי כב' השופט דראל בע"פ (י-ם) 3641-05-13 עליאן הנ"ל, פס' 20 והאסמכאות המובאות שם).

למען שלמות התמונה אוסיף כי בסיכומיה בעל-פה הדגישה המאשימה את העובדה שבסרטונים שהגישה ההגנה לעיון בית-המשפט, נצפה הנאשם חובש כובע ירוק. נטען על-ידי המאשימה כי הנסיעה באוטובוס חינם לירושלים אורגנה על-ידי התנועה האסלאמית, וכי הכובע שחבש הנאשם מצביע על שייכות לאותה תנועה. אומר מיד כי טענת המאשימה לגבי זהות הגוף שארגן את הנסיעה המדוברת לירושלים לא הוכחה כדבעי, והיא אף לא נטענה בעובדות כתב-האישום המתוקן. מכל מקום, הנאשם הסביר כי כובעים ומים חולקו חינם במהלך הנסיעה, וכי אינו יודע מי הגורם שמימן זאת (עמ' 46 לפרוטוקול). אף אם לצורך הדיון בלבד אקבל את טענת המאשימה לפיה מדובר בתשובה מיתממת, אינני סבורה כי קיומו של כובע ירוק על ראשו של הנאשם, כשלעצמו, מוביל לשינוי המסקנה אליה באתי.

(ג) סיכום ביניים

26. עדותו של השוטר רון לפיה זיהה את הנאשם מיידה אבנים במהלך ההתפרעות שהתפתחה בעלייה לכיוון צומת רוקפלר בסמוך לתחנת הדלק, הנה עדות יחידה שיש לבוחנה בזירות. נוכח אי התאמות משמעותיות בין גרסת השוטר רון במשפט לבין הגרסה שמסר במשטרה, וכן פערים בלתי מוסברים בנקודות מהותיות בין גרסת השוטר רון לפני לבין עדויות אחרות וצילומים מיום האירוע, אני סבורה כי לא ניתן לשלול אפשרות לטעות תמת-לב בזיהוי. את מרחב הטעות האפשרית שמא עסקין בזיהוי שגוי, ואת אי-ההתאמות והבקיעים בגרסתו של השוטר רון, יש לזקוף לזכות הנאשם כחלק ממחמתו של הספק הסביר בפלילים.

לכך יש להוסיף כי שמעתי את גרסת הנאשם ומצאתי לה תמיכות ראייתיות בחומר הראיות (עדויות של בן-הדוד, צילומים מיום האירוע ועדויות השוטר תורג'מן וסנ"צ גנון לגבי אופן התפתחות האירוע בכללותו). כל אלה תורמים לקיומו של ספק סביר שמא הנאשם לא נטל חלק בהתפרעות ולא יידה אבנים במהלך האירוע.

בהתחשב במשקלם המצטבר של כל אלה, אני סבורה כי נותר, לכל הפחות, ספק סביר בתזה המפלילה בנוגע לעבירות של התפרעות וניסיון לתקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות. אשר על כן, אני מזכה את הנאשם מעבירות אלה.

העבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות

(א) התשתית הראייתית

27. כתב-האישום המתוקן מייחס לנאשם גם עבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274(1) לחוק העונשין. עבירה זו מתייחסת לשלב בו הנאשם התנגד למעצרו בשטח, ולפי הנטען נשך את השוטר תורג'מן ברגלו תוך כדי התנגדות למעצר.

28. עד התביעה המרכזי בנוגע לעבירה האמורה, הוא השוטר תורג'מן. להלן אביא כלשונם את דבריו של השוטר תורג'מן בבית-המשפט בנוגע לטענתו כי הנאשם נשך את רגלו בשלב האיזוק:

"...במהלך כל הבלגאן הזה אני קולט את השוטר אנדרי רון שהוא שוטר שהיה בחוליה שלי, ואני קולט אותו מתאבק עם החשוד (הנאשם-ד.כ.ל) על הרצפה. אני רואה אותם בשלב שבו החשוד כבר על הרצפה ואנדרי יושב ברכיים ליד החשוד. אנדרי מנסה לתפוס לחשוד את הידיים ולאזוק אותו, והחשוד מתנגד. כאשר ניגשתי לחשוד שנינו ניסינו לאזוק אותו ונאבקנו איתו כי הוא בכוח השתולל ולא רצה לתת את הידיים. היה צורך בשני אנשים כדי להשתלט עליו. בשלב מסוים שהחשוד שוכב על המדרכה על הבטן, אנדרי רון עומד בצד אחד ואני עומד בצד שני. אנדרי תופס את ידו השמאלית ואני תופס את ידו הימנית. בשלב הזה אני קולט את החשוד נועץ את השיניים שלו ברגל שלי. אני לא הרגשתי את זה, את הכאב עצמו הרגשתי רק בתחנה בדיעבד. אני פשוט רואה אותו בשלב הזה שהפה שלו נעול לי על הרגל. בדיעבד אני יכול להגיד שזה שיניים כי ראיתי על הגוף שלי סימנים של שיניים.

המזל שהוא נשך את הרגל שלי, הוא נשך על המכנס כך שהיה לי יותר קל לשחרר את זה...כלומר שהמכנס היה על הרגל והוא נשך את המכנס ואת הרגל ביחד. אני ניערתי את הרגל כדי לשחרר את הרגל מהנשיכה של החשוד. בזמן הזה ביצעתי לו קבליר, כלומר אחיזה שלוחצת על עצם הכתף. הרגשתי שעוד שנייה אני מנתק לו את הכתף מהמקום ובזמן הזה אני צועק לו 'תפסיק להתנגד, תפסיק להתנגד. תן לנו לאזוק אותך'. החשוד פתאום נרגע, אזקנו אותו, סיימנו לאזוק אותו עם ידיים מאחורי גבו, הרמנו אותו בשתי ידיים אני ואנדרי רון והובלנו אותו למקום שנקבע על ידי הקצינים שמשם הגיעו ניידות לאסוף חשודים ושוטרים איתם ביחד... (ב)מדרגות שעולות לכיוון בית הקברות. חיכינו לניידת אני, אנדרי והחשוד. תוך כמה דקות הגיעה הניידת ושלושתנו נסענו לתחנת המשטרה". (עמ' 5 לפרוטוקול; ההדגשות הוספו-ד.כ.ל)

29. עדות זו של השוטר תורג'מן לפיה הנאשם נשך אותו ברגלו בשלב ההתנגדות למעצר היא אמינה בעיניי, וזאת מהטעמים הבאים:

ראשית, השוטר תורג'מן לאורך כל עדותו הקפיד לדייק בדבריו. כך למשל, השוטר תורג'מן הקפיד לומר כי לא ראה את הנאשם מיידה אבנים בשום שלב, ואף לא ראה את השלב בו השוטר רון רץ בעקבות הנאשם ותפס אותו (לטענת השוטר תורג'מן הוא הבחין לראשונה בנאשם בשלב בו הוא כבר היה שרוע על הקרקע בעוד השוטר רון מנסה לאזוק אותו). השוטר תורג'מן סיפר מיוזמתו כי הכאיב לנאשם בעת הניסיון לאזוק אותו, בכך שביצע אחיזה מסוימת בכתפו עד כי חשש שזרועו של הנאשם תצא ממקומה, ולכן צעק לו להפסיק להתנגד למעצר. השוטר תורג'מן אף סיפר בעדותו לפניי כי הבחין בכך שהנאשם דימם מפניו עם סיום שלב המעצר. התיאור שצוטט לעיל מפיו של השוטר תורג'מן לגבי שלב ההשתלטות על הנאשם, הוא תיאור חי היורד לפרטים, ומבחין בין מה שהשוטר קלט בעיניו בשעת-אמת לבין מה שחש או הבין בדיעבד. כל אלה תומכים בכך שעדותו של השוטר תורג'מן בכללותה, היא עדות מהימנה מתוכה.

שנית, עדותו של השוטר תורג'מן לגבי הנשיכה ברגלו, נתמכת בעדותו של השוטר רון שכבר בחקירתו במשטרה ציין כי תוך כדי מעצרו של הנאשם, הוא שמע את השוטר תורג'מן צועק: "הוא נשך אותי" (נ/ 32, ש' 15-16). השוטר רון חזר על כך בעדותו לפניי (עמ' 15, 33 לפרוטוקול).

שלישית, השוטר תורג'מן הציג לפניי צילום בטלפון הנייד שלו. בצילום נראה כתם אליפטי אדום בחלק התחתון של הרגל. לדברי השוטר תורג'מן, הוא צילם תמונה זו בסמוך לאחר האירוע, על-מנת לתעד את סימני הנשיכה ברגלו. יוער כי לפי הנטען לפניי, זהו הצילום אותו הציג השוטר תורג'מן לחוקר המשטרה, שרשם על כך הערת-חוקר במסגרת ההודעה המשטרית שנגבתה מהשוטר תורג'מן ביום האירוע (נ/ 5, ש' 17).

רביעית, בצילומים שהגישה ההגנה לעיוני משלב האיזוק ביום האירוע, נראה הנאשם שרוע על הקרקע, שוכב על בטנו, כאשר השוטרים ניצבים לידו והחלק התחתון של רגליהם נמצא ליד ראשו ופיו (ראו למשל: נ/ 11). הדבר תומך בכך שלנאשם הייתה אפשרות בזמן אמת לנשוך את השוטר תורג'מן בחלק התחתון של רגלו.

30. הנאשם בעדותו לפניי אישר כי התנגד למעצרו וכי לא אפשר לשוטרים לאזוק אותו. הנאשם הסביר זאת בכך שנבהל מהמהומה ומהאמצעים לפיזור הפגנות שהופעלו סביבו, פחד מהשוטרים שקפצו עליו בפתאומיות כשרץ לסייע לבן-דודו שנפל ארצה, וכן דאג לבן-דודו שהיה שרוע על הקרקע חסר אונים בשל עיוורונו, והוא לא יכול היה להגיע אליו. עם זאת, הנאשם טען כי "בשום אופן ופנים אני לא נשכתי אותו (את השוטר תורג'מן-ד.כ.ל)...לא יכול להיות שנשכתי אותו כי אני לא נשכתי" (עמ' 48, ש' 19 לפרוטוקול).

נוכח מכלול הראיות האחרות כפי שפורטו בפסקה 29 לעיל, אינני מקבלת את טענתו האחרונה של הנאשם, ואני סבורה כי הנשיכה ברגלו של השוטר תורג'מן הוכחה מעבר לספק סביר.

(ב) יסודות העבירה של תקיפת שוטר

31. בגין נשיכת רגלו של השוטר תורג'מן, ייחסה המאשימה לנאשם עבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274(1) לחוק העונשין. וזו לשון הסעיף:

274. תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות
התוקף שוטר והתקיפה קשורה למילוי תפקידו כחוק ונתקיימה בו אחת מאלה, דינו - מאסר
עד חמש שנים ולא פחות משלושה חודשים:
(1) התכוון להכשיל את השוטר בתפקידו או למנוע או להפריע אותו מלמלאו.
..."

32. **בכל הנוגע ליסוד העובדתי** - אני סבורה כי הוכח מעבר לספק סביר שהנאשם תקף את השוטר תורג'מן בקשר למילוי תפקידו. זאת מאחר שכאמור הוכח שהנאשם נשך את השוטר תורג'מן ברגלו בעת שהלה ניסה לאזוק אותו ביחד עם השוטר רון.

השאלה הנשאלת בנסיבות המקרה הנה האם הוכח מעבר לספק סביר כי אותה עת, השוטרים רון ותורג'מן מילאו תפקיד "כחוק". אני סבורה כי יש להשיב על שאלה זו בחיוב. השוטר רון האמין כי ראה את הנאשם מיידה אבנים לעבר שוטרים. לפיכך, ברגע אמת (להבדיל מחוכמה בדיעבד) היה לשוטר רון יסוד סביר לחשד כי נעברה עבירה בת מעצר באופן שהקים עילה למעצר (ראו: סעיף 23 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים)). בהקשר הנדון, אני מקבלת כאמינה את עדותו של השוטר רון לפיה כאשר הוא רץ בעקבות הנאשם לאחר שלטענתו זיהה אותו מיידה אבנים, הוא צעק לו שהוא עצור. כך עולה הן מדו"ח הפעולה שרשם השוטר רון מיד לאחר תום האירוע (נ' 4); הן מההודעה המשטרתית שנגבתה מהשוטר רון יומיים לאחר האירוע (נ' 32, ש' 8); והן מעדותו לפניי (עמ' 15, ש' 18 לפרוטוקול). יוער כי השוטר תורג'מן העיד במשפט כי כאשר הצטרף לשוטר רון בניסיון לאזוק את הנאשם, הוא חשש כי זרועו של הנאשם תתנתק ממקומה עקב אחיזה שביצע בכתפו של הנאשם, ולכן צעק לו להפסיק להתנגד כדי לאפשר את איזוקו. אמירה זו של השוטר תורג'מן בשלב בו הנאשם כבר היה שרוע על הקרקע, מצטרפת לצעקתו של השוטר רון לנאשם לעצור כבר בשלב בו רץ לעברו.

יצוין כי מהצילומים שהגישה ההגנה לעיוני עולה בבירור כי הן השוטר רון והן השוטר תורג'מן היו לבושים במדי יס"מ מלאים עם סמלים משטריים ועם קסדות ואפודים, כך שניתן היה לזהות בקלות כי מדובר בשוטרים (ראו למשל: נ/ 6). למען שלמות התמונה אציין כי מחומר הראיות עולה כי הנאשם התנגד למעצרו מיד כשהשוטר רון תפס אותו. מטעם זה, השוטר רון הבהיר לנאשם את סיבת מעצרו רק לאחר שכבר נאזק (עמ' 32 לפרוטוקול; דו"ח מעצר ת/ 3). התנהלות זו תואמת את הסייגים הקבועים בסעיף 24 לחוק המעצרים.

ודוק, בעת שהנאשם נשאל בחקירת המשטרה על שלב התנגדותו למעצר, הוא השיב כדלקמן: "נאבקתי איתו כי לא ידעתי מה לעשות עם בן דודי שהוא עיוור, איפה הוא יילך. פחדתי עליו, לא ידעתי מה יקרה לו...אני לא הבנתי כלום ממה שהוא (השוטר רון-ד.כ.ל) אומר לי. למה שהוא יאזוק אותי, אני מופתע, אני לא זרקתי אבנים" (ת/ 6, ש' 47-52). יודגש כי הן בהודעתו במשטרה והן בעדותו לפניי, לא טען הנאשם בשום שלב שלא הבין כי מדובר בשוטרים שמבקשים לעוצרו. הנאשם אף לא טען שלא שמע את השוטר רון אומר לו לעצור. כל שטען הנאשם הוא כי לא הבין את דברי השוטר (ת/ 6, ש' 51, 58; עמ' 44, ש' 8-10 לפרוטוקול). אין בידי לקבל טענה זו, שכן הנאשם העיד לפניי באולם-הדיונים בשפה העברית, והתרשמתי כי הוא שולט היטב בשפה זו על-אף שאינה שפת-אמו. אני קובעת, אפוא, כי בשעת אמת הנאשם שמע והבין באופן מילולי את אמירות השוטרים בדבר מעצרו. עם זאת, אין להוציא מכלל אפשרות כי הנאשם היה מבוהל ומפוחד וכי תגובותיו בשטח נבעו מסערת הרגשות ומהמצב המורכב בו היה שרוי. אני סבורה כי לכך התכוון הנאשם כאשר טען כי לא הבין את דברי השוטרים. מסקנה זו עשויה להשליך על הוכחת היסוד הנפשי, אולם אין בה כדי לשלול את התקיימותם של היסודות העובדתיים של עבירת תקיפת שוטר.

המסקנה המתבקשת מכל אלה היא כי כאשר השוטר תורג'מן הצטרף לשוטר רון כדי לאזוק את הנאשם, מעצרו של הנאשם היה חוקי ושני השוטרים מילאו תפקיד כחוק.

בהמשך לכך, אציין כי מאחר שהשתכנעתי כי בשעת אמת המעצר היה חוקי והשוטרים פעלו כדין, המסקנה המתבקשת היא כי הנאשם לא היה רשאי להתנגד בכוח למעצרו, ואילו לשוטרים הייתה סמכות לעשות שימוש בכוח סביר כדי להשתלט עליו לצורך איזוקו (ראו: סעיף 19 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר ושחרור) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969). בהתייחס לטיעוני ההגנה, אומר כי אינני סבורה שבשלב ביצוע האיזוק בשטח הופעל כוח בלתי סביר כלפי הנאשם, בשים לב לכך שהנאשם התנגד בכוח לאיזוקו תוך נשיכת אחד השוטרים ברגלו, ותוך שנדרשו שני שוטרים כדי להשתלט עליו.

33. **אשר ליסוד הנפשי** - העבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274(1) לחוק העונשין דורשת הוכחה של מודעות למעשה ולנסיבות, וכן הוכחת יסוד נפשי של "מטרה" להכשיל, למנוע או להפריע לשוטר במילוי תפקידו. לצורך הדיון לפניי, אני מוכנה להניח כי די בכך שהמאשימה תוכיח שהנאשם ראה מראש כאפשרות קרובה לוודאי כי התנהגותו עלולה להפריע לשוטרים, על-מנת לראותו כמי שהתכוון לכך (ראו והשוו: סעיף 20(ב) לחוק העונשין).

דא עקא, בחינת גרסתו של הנאשם הן בחקירה המשטרתית והן בעדותו לפניי מלמדת כי לא ניתן לשלול

אפשרות לפיה בעת ביצוע המעצר בשטח, היה הנאשם שרוי במצב של פחד, בלבול ודאגה לבן-דודו העיוור שניתק ממנו והיה שרוע על הארץ בלא שהנאשם יכול היה לגשת אליו. זאת ועוד; יש לזכור כי על-אף שהמעצר בעת ביצועו היה חוקי (בין היתר בשל קיומו של חשד סביר להתפרעות וליידוי אבנים), הרי בדיעבד הנאשם זוכה מאותם חשדות. בנסיבות אלה, אין להתעלם מאפשרות לפיה בראייתו הסובייקטיבית של הנאשם בשעת אמת, הוא נעצר על לא עוול בכפו. זאת ועוד; נראה כי מלכתחילה לא היה בכוחה של הנשיכה ברגלו של השוטר תורג'מן כדי למנוע את איזוקו של הנאשם (שהרי הנאשם שכב על בטנו כששני שוטרים משתלטים עליו משני צדדיו). בהתחשב בכל אלה, נראה לי כי אין לשלול אפשרות לפיה הנשיכה נבעה מהפחד ומהמצוקה בהם היה שרוי הנאשם במצב המורכב אליו נקלע, וכי ספק ממשי אם התקיימה אצל הנאשם "מטרה" להכשיל את שוטרים (להבדיל ממודעות למעשה ולנסיבות ביצוע העבירה).

34. כאן המקום להדגיש כי אף אם מבחינה סובייקטיבית חש הנאשם פחד ומצוקה, אין בכך כדי להצדיק את תקיפתו של השוטר תורג'מן בשום דרך, בוודאי לא באמצעות נשיכת רגלו. בהקשר זה, ראוי לציין כי גם כאשר חשוד סבור בשעת אמת כי אין עילה למעצרו, וגם כאשר הוא שרוי בלבול ובפחד, אל לו לתקוף שוטר בנסיבות בהן המעצר בוצע בהתאם לדרישות הדין. הדרך לבירור האמת היא באמצעות חקירת המשטרה וניהול ההליך המשפטי, ולא בדרכים אלימות המובילות לפגיעה בעוסקים במלאכת אכיפת החוק.

בלא להפחית מאומה מדברים אלה, אני סבורה כי במקרה שלפני נותר ספק האם מטרת הנשיכה מצד הנאשם הייתה להכשיל את השוטר תורג'מן במילוי תפקידו, או שמא הנשיכה הנדונה נבעה מהפחד ומסערת הרגשות בהם היה שרוי הנאשם באותם רגעים. לפיכך, אני רואה לזכות את הנאשם מחמת הספק מעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274(1) לחוק העונשין (במסגרתה נדרש יסוד נפשי של "מטרה"). תחת זאת, אני רואה להרשיע את הנאשם בעבירה של תקיפת שוטר (שלא בנסיבות מחמירות) לפי סעיף 273 לחוק, במסגרתה נדרש יסוד נפשי של "מודעות" למעשה ולנסיבות, אולם אין צורך בהוכחת מחשבה פלילית מיוחדת של "מטרה".

35. לסיום אעיר כי מלכתחילה, כתב-האישום המקורי ייחס לנאשם בגין נשיכת רגלו של השוטר תורג'מן, גם עבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית לפי סעיף 380 לחוק העונשין. עם זאת, כבר בראשית ההליך ביקשה המאשימה מיוזמתה לתקן את כתב-האישום ולמחוק עבירה זו מכתב-האישום המתוקן. ממילא, עבירה זו אינה מיוחסת לנאשם ואינה עומדת על הפרק.

הערה לפני הנעילה

36. הסנגור העלה בסיכומיו בעל-פה טענות שונות בנוגע למחדלי חקירה בתיק. על-מנת שלא להותיר טענות אלה ללא מענה, אומר בקצרה כי לא מצאתי ממש בטענה למחדל חקירתי בנוגע להעדר תפיסת מצלמות המתעדות את האירוע. כך הוא הדבר, שכן ממזכר ת/ 4 עולה כי נעשה ניסיון לאתר מצלמות שיכולות לתעד את זירת האירוע, אך לא נמצא תיעוד כזה. מעדותו של ס"צ גנון עולה כי המצלמות הרלוונטיות אינן בעלות טווח צילום מתאים ביחס לזירת האירוע, או שהן אינן מקליטות את הצילום בהיותן מצלמות תנועה עירוניות (עמ' 38 לפרוטוקול).

סוף דבר

37. נוכח מכלול הטעמים האמורים, אני מזכה את הנאשם מהעבירות של התפרעות וניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות. בנוסף, אני מזכה את הנאשם מחמת הספק מהעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274(1) לחוק העונשין, ותחתיה מרשיעה אותו בעבירה של תקיפת שוטר (שלא בנסיבות מחמירות) לפי סעיף 273 לחוק.

ניתנה היום, כ"ג ניסן תשע"ה, 12 אפריל 2015, במעמד הצדדים.